

Megjelenik
1 évfolyam 12 íven,
egyes szám a hónap 1-én.
Előfizetési díja:
1 forint.

IRODALMI SZEMLE.

KIADÓ ÉS SZERKESZTŐ:
LUGA LÁSZLÓ.

Hirdetések
kétszer hasábozott
petitsoronkint
6 krajezárral
számíttatnak.

Eger. V. évfolyam.

4. szám.

Aprilis 1-én, 1880.

Collectio Lacensis. ¹⁾

Több mint tíz éve már, hogy a maria-laachi jezsuita atyák e bemutatandó zsinatgyűjteményt az első kötettel megindították. Közbe jött a porosz egyházüldözés, s a vállalkozóknak, kiüzetvén szerzetházukból, száműzetésbe kellett menniök. Azonban az üldözés és száműzetés dacára is a nagyszerű mű, P. Schneemann Gellértnek époly szakavatott, mint szorgalmas vezetése mellett máris befejezéséhez közeledik.

A Collectio Lacensis bizonyára egyike az újkor legkiválóbb theologiai és canonistikus termékeinek. Általános tetszéssel fogadták mindenütt, s Franciaország, Angolhon és Németország legtekintélyesebb időszaki irodalmi folyóiratai gazdag dícséretekkel halmozták el. „A laachi zsinatgyűjtemény egy-egy új kötete — írta egy tudós bíráló — a történetirora csakúgy, mint a dogmatikusra, különösen azonban a canonistára nézve mindig esemény, mert vele tanulmányainak a legbecsesebb és leggazdagabb forrásai szinte megnyílnak, akár úgy érte a dolgot, hogy e források eddig teljesen ismeretlenek voltak, akár pedig, mert azok eddig majdnem megközelíthetetlen helyen s majdnem hasznavehetetlen állapotban voltak feltalálhatók. Valóban oly munka e gyűjtemény, mely a hittan és istentisztelet, az egyházjog és lelkipásztorkodás, tudomány és élet szempontjából ép oly fontos, mint érdekes is.

A dogmatikus itt ugyanis a mi időnk tévelyeit találja a zsinatatyák által kárhoztatva, s ellenökben az igazság dogmáit felállítva. Az egyházjogiró feltalálja benne az időnkben érvényes s az apostoli szentszék által jóváhagyott disciplinát, az idetartozó sok jogforrással és szabálylyal együtt. A lelkipásztorkodónak gazdag tudományos és hittanilag gyakorlati felvilágosítást nyújt, különösen pedig nagyszerű fejtegetéseket állapota kötelességeiről és hivatalos ténykedéseiről: s bi-

¹⁾ A „Zeitschrift für kath. Theologie“ (1880. I. f.) nyomán.

zonyára itt találkozni fog a legkitünőbbel, mit az újabb idő a pastoralis kérdésekben hozott. Figyelemmel van itt kísérve a jelenkor sokban szövevényes érdekei, igényei és szükségeivel; a sajtó, iskola, a ker. szeretet változatos tevékenysége, sőt a fogyasztási egyletek és kölcsönpénztárak is tárgyait képezik némely zsinat határozatainak. Bátran mondhatja tehát a kiadó: „Sőt a plebánosok, mindenesetre pedig a papok e zsinatokban sok olyat fognak találni, mi őket nehéz tisztök jó vitelében nagyban fogja támogatni: a legfontosabb szabályokat, melyek e decretum-gyűjteményben a legvelősebben vannak kifejezve; a legüdvösebb parancsokat a papok élete és működésére nézve; s végül az isteni dolgok legfönségesebb tanát és bölcseséget.“ A történetirót mindenekelőtt meg fogja lepni e Collectióban Éjszak-Amerika kath. egyházának hallatlan gyors fejlődése, annak első kezdetleges állapotától kezdve egészen mostani erejéig s virágzásáig, s mindez a legmegbízhatóbb és legodavágóbb okmányok alapján. És más forrásokra is utalja, s nem egy tényt világosabb, helyesebb fényben mutat fel előtte. A culturohistorikus tudományos buvárlatai alapjául aligha találhat fontosabb okmányokat e zsinathatározatoknál. Belőlük felismerheti az egyes országok erkölceit és szokásait, valamint a visszaéléseket és rendelkezéseket: figyelemmel kísérheti alakulásukat a különböző közköben; de bámulhatni fogja egyúttal azon szigorú következetességet is, melylyel az egyház, teljes tudatában annak, a mi vele ellentétes, azt üldözte, kárhoztatta. A hívő katolikus pedig e Collectióból meg fogja tanulhatni az egyház csodálatos életerejének nagybecsülését s isteni bölcseségének méltó bámulatát.

Szóljunk már most a Collectio tartalmáról. A kiadó 6 nagy negyedréti kötetre tervezte: öt már meg is jelent. E gyűjtemény az 1682—1869 közti időben tartott zsinatokat tartalmazza

akként, hogy folytatásul tekinthető Labbe, Cos-sart, Harduin és Collati-Mansi híres zsinat-gyűjteményeinek. Ki vannak zárva az egyházmegyei zsinatok, valamint rendesen a puztán püspöki gyülekezetek, melyek nem bírnak zsinati jelleggel; ámde e szabálytól az 5. kötetnél teljesen eltértek. Rendszerint az oly zsinatok sem vétettek fel, melyeknek határozatait vagy Róma jóvá nem hagyta, vagy pedig ki sem hirdették. Szűk terünk nem engedi a Collectio gazdag tartalmába mélyebben bele bocsátkoznunk; arra szorítokozunk tehát, hogy röviden előszámítjuk, mi foglaltatik az eddig megjelent 5 kötetben.

Az I. köt. a nyugati zsinatokat tartalmazza 1682—1789-ig. Magában foglalja a beneventi két zsinat, (1693 és 1698) a nápolyi tartományi zs. (1699), az albaniai nemzeti zs. (1703), a nagy laterani zs. (1725), az avignoni (1725), fermói (1726), embruni (1727) zsinatokat; végül a tarragonai egyháztartomány 9 zsinatának (1685—1752) még fenmaradt iratait és decretumait. A függelék szól az 1682-iki gallican gyülekezetről, s hozza az erre vonatkozó okmányokat; ezt követik közlemények egy bahiai zsinatról; végül pedig van 8 szorgalmasan kidolgozott kimutatás, u. m. a zsinatok időrendi jegyzéke; a corpus iuris canonici, a tridenti zsinat, s a pápai constitutiókból vett idézethelyek kiténtetése; személy-, hely- és tárgymutató, végül lap szerinti tartalomjegyzék.

A II. k. bemutatja a 18. és 19. század keleti zsinatait. Elöl van a ruthének tartományi zsinata, mely 1720-ban, Zamoscban tartatott, s melyet Lämmer Hugo „Animadversiones theologico-canonicae“ (Freiburg, 1865) című művében ismertetett. Ezt követi a libanoni maroniták tartományi zsinata 1736-ból, melyet a kiadó joggal nevez el codex iuris canonici Maronitarum-nak. Ide vannak még csatolva a két régebbi maronita zsinatok (1596) okmányai, s számos ide tartozó jelentés és okirat, a pápák s a Congregatio de propaganda fidei különleges leiratai. Következnek azután a keleti ritust illetőleg, a pápák constitutióiból s a keleti szertartások római Congregatiójától. Függetlenül még némi rövid közlemény az 1866-iki örmény zsinatról, a „Reversurus“ és „Cum ecclesiastica kezdetű bullák; egy 1818-iki maronita zsinatra vonatkozó dolgok; az 1835-iki görög-melchitai patriarkazsinat canonjai; végül a Propaganda instructiója

az erdélyi püspökökhöz a házasság feloldhatóságáról, 1858. június 28-áról. Következik még néhány megjegyzés a ruthéneknek a latin ritusra való áttéréséről, s a maronita zsinatról. A kötet végén 7 kitűnő Index. E kötetnél hiányzik az Index geographicus. — Ez a kötet már csak azért is különös érdekű, mert belőle jóformán kiismerjük a keleti egyházjogot, mely bizony sokak előtt meglehetősen ismeretlen.

A III. k. Éjszakamerika, Ausztrália, Nyugat-india, Angol- és Irhon (1789—1869) zsinataival ismertet meg. Nem kevesebb, mint 47 egyházi fontos gyülekezet acta és decretáival találkozzunk itt. A baltimorei (Egyesült Államok) 3 nemzeti zsinaton, s a thurlesin (Irhon) kívül, a tartományi zsinatokból tartatott 10 Baltimoreben, 4 Quebecben (Canada) 3 Tuamben (Irhon), egy-egy Westminsterben (Anglia), New-York és Cincinnati-ben (Egyes. Áll.), kettő-kettő New-Orleans és St. Louisban, Jamaica (Antillák) és Ausztráliában; egy-egy Armagh, Cashel és Dublinben, (Irhon) Oregon (Egyes. Áll.) és Halifaxben (Uj Skóthon). Ezekhez járul még néhány kisebb egyházi gyűlés, és 20 gyönyörű zsinati és főpásztori levél. A tartalmas kötetet index zárja be. — Ezen kötet decretumai épen a mi időnkben kiváló érdekűek „mert itt felvilágosítást nyerünk az egyház álláspontjáról az atheistikus állam nagyradicsért modern találmányaival, a polgári házassággal s a felekezetenélküli iskolával szemben; a papság és nép részvételéről a politikai választásoknál; a sajtóról s az egész ujság ügyről, röviden, a jelenkor mindazon égető kérdéseiről, a melyekről a régebbi canonisták vagy keveset vagy épen semmit sem szólnak.“

A IV. k. Franciaország 1789—1869-iki zsinatairól szól. E kötet tárgyai a párisi tartományi zsinat (1849), 3 rheimsi (1849, 53, 57), a toursi (1849), avignoni (1849), albyi (1850), lyoni (1850), roueni (1850), a bordeauxi egyháztartomány zsinatai (1850, 53, 59, 68.) a sensi, aixi, toulousei, bourgesi (1850) auchi (1851) zsinatok. Ezután következik az 1811-iki u. n. párisi nemzeti zsinat az odatartozó okmányokkal. Ide van csatolva még egy értekezés sz. Irenaeus híres mondatáról a római egyház primatusáról. A 7. tartalomjegyzék végzi a kötetet. A mi a francia zsinatokban, a hol a gallicanismus és jansenismus oly hatalmas volt, kiváló kellemesen lep meg, az azon valódi kath. szel-

lem, mely azoknak határozatait átlengi, s azon valódi egyházi élet, mely decretumaiban tükröződik.

Az V. k. mely tavál jelent meg, magában foglalja Német-Magyarország és Holland zsinatainak határozatait (1789—1869). Itt vannak az esztergomi (1858), bécsi (1858), kölni (1860), prágai (1860), kalocsai (1863) és utrechti (1863. 68) tartományi zsinatok decretumai. Függelékül egy közlemény az 1822. magyar nemzeti zsinatról. Következnek megbízható jelentések a kölni (1848, 50), würzburgi (1848), freisingeni (1850), bambergi (1864), passauai (1865), bécsi (1849. 55, 56, 68.), salzburgi (1848), görzi (1848) és prágai (1868) püspök-gyűlésekről, az idetartozó okiratok és pastorális instructiókkal együtt. Felvétellett az osztrák concordatum is az illető okiratokkal együtt, valamint az egyházi házassági szentszékeknek adott utasítás is. A kötet végén a szokásos indexek. Látnivalók, hogy e kötet kivált Németország, Austria és Magyarország papságának nyújt gazdag anyagot történelmi, dogmatikus, egyházi és pastorális szempontból.

A VI. kötetben lesznek Olaszország conciliumai s a vaticani zsinat. Hihetőleg nemsokára már napvilágot lát.

A mi e munkának correct voltát illeti, bátran el lehet mondani, hogy oly szorgalommal készült, a mely ritka a hasonló nagy gyűjteményeknél. A kicsiségekig menő szabatoságát nem ok nélkül emelik ki annyira. Különös dícséretre méltók a valóban példányszerű Indexek. E pontban a Collectio páratlan. Ezen indexek kiváló használhatóságúvá teszik. Minden egyes kötetnek tárgyjegyzéke valóban, mint a kiadó mondja: *alphabeticus conspectus theologiae et iuris canonici, prout in Conciliis traduntur*. Ugyanis ebben a zsinatok összes tartalma még egyszer fel van dolgozva, s emellett akként rendezve, hogy a keresett tárgyat könnyen lehet megtalál-

ni. A nem egy szóra eső gazdag anyag logice van beosztva, úgy hogy minden egyes szó egy-egy rövid értekezést képez a canon jog s a theológiát illető zsinati határozatokról. S ezzel a gyűjtemény nemcsak a tudósokra nézve fontos, hanem a lelkészekre nézve is, kiknek oly gazdag anyagot nyújt rendelkezésökre.

A mű nyomása, papírja s kiállítása kitünő, s az egyes kötetek ára viszonylagosan olcsó.

Csak az az ohajunk, hogy a Collectio Lacensis mennél nagyobb elterjedésnek s elkelésnek örvendjen, már csak azért is, hogy ezzel a valóban érdemtelen, de egyuttal költséges vállalat támogattassék. Hogy az egyes vevőknek megkönnyíttessék a saját honuk zsinatainak megszerzése, minden egyes kötet külön is kapható.

Valamirevaló nagyobb könyvtárra nézve e munka nélkülözhetetlen; szakférfiak, a theologia kedvelői általán meg fogják szerezni; mindenki azonban, a ki hozzája juthat, megveheti, csak újabb bizonyosságot fog tenni ismertetésünk s ajánlásunk alaposágáról.¹⁾

¹⁾ Acta et Decreta sacrorum Conciliorum recentiorum. Collectio Lacensis. Auctoribus presbyteris S. J. e domo B. M. V. sine labe conceptae ad Lacum.

Tomus I. Acta et Decr. ss. Conc. quae ab Episcopis Rit. Lat. ab. a. 1682 usque ad a. 1789. celebrata sunt. (VIII. és 982 ll. Ár: 12 mark 50 pf. Nagy negyedré.)

T. II. AA. et DD. ss. CC. quae ab Epp. Rituum orientalium ab a. 1682—1789 celebrata s. Accedunt decreta romana de ritibus orient. (VI. 684. 10 m.)

T. III. AA. et DD. etc. quae ab Epp. Americae septentrionalis et Imperii Britannici ab a. 1879—1869. celebr. s. (1469 l. 20 m.)

T. IV. AA. et DD. etc. quae ab Epp. Galliae ab a. 1789—1869. celebr. s. (VI. 1319 és CCXXIV. ll. 20 m.)

T. V. AA. et DD. etc. quae ab Epp. Germaniae, Hungariae et Hollandiae ab a. 1789—1869 celebr. s. (IV 1520 l. 20. m.)

A VI. k. mely a vaticáni zsinatot is tartalmazni fogja sajtó alatt van. Kiadó a freiburgi Herder ezég. Az 5 k. ára 82 m. 50 pf. a mi pénzünk szerint kb. 48 frt. Minden kötet egyenként is kapható.

Szemle.

Sarmasságh Géza. Lacordaire H. Domokos egyházi beszédei. Szatmár, 1880. S. r. 216. lap. Ára 1 ft

Nem könnyű feladatott tűzött ki magának a fordító, midőn Lacordaire egyházi beszédeinek egyházirodalmunkba való átültetésére vállalkozott.

Nem könnyű volt feladott először azért, mert Lacordaire magas eszmemenetét, a francziában oly szép és erőteljes nyelvezetét magyar nyelven visszaadni, valóban nem könnyű dolog; de másodszor számot kellett vetnie az anyagi körülményekkel is, ha vajjon a kitünő író és szónok beszédei szíves fogadtatásra találak-e?

*

Mi az elsőt illeti Sarmassagh G. dicsérettel felelt meg a feladatnak: a francziát tiszta magyarsággal adja vissza; fordításán meglátszik a gondosság, melylyel L. művét minél élvezhetőbbé akarta tenni a magyar olvasóra nézve. Az előttünk fekvő 14 ívnyi kötet átolvasása után hivatva látjuk fordítót L. egyéb munkáinak lefordítására is.

Annak meg csak szívből örvendünk, hogy a magyar kath. papság kellő pártolásban részvételét e vállalatot s ez által ösztönt adott fordítónak az e téren való további munkálkodásra.

E jelen kötet a következő beszédeket tartalmazza: Isten léte. Istennek benső élete. A világ teremtése Isten által. A teremtés általános terve. Az ember, mint értelmes lény. Az ember, mint erkölcsi lény. Az ember, mint társas lény. Az embernek kettős munkája. A vallás I—II.

Lacordaire beszédei nem arra valók ugyan, hogy azok bármely magyar szószékről elmondásának úgy, a mint azok szerző által elmondattak; hanem míg egyrészt az ész és lelket egyaránt képző magasztos olvasmányul szolgálnak; másrészt az egyházi beszédek készítésénél bő anyagot, meggyőző érveket szolgáltatnak.

Fordító igéri, hogy a II. kötet még ez év folyamában meg fog jelenni s Jézus benső és külső életével foglalkozik, előadván Jézus tetteit e földön, tanítását, az egyház megalapítását, elterjedését stb., bebizonyítja Jézus istenségét s megczáfolja a rationalismuskat minden ellenvetéseit e téren.

Szivesen elvárjuk!

Ágoston Antal. **Családi körben.** Elbeszélések. Budapest, 1880. 8. r. 195. l. Ára 90 kr.

A „Kath Hetilap“ jeles szerkesztője, Ágoston Antal ismét egy beszély-gyűjteménnyel gazdagította katolikus irodalmunkat. A fentebbi czímen kiadott beszélyek, számra tíz, nem eredetiek ugyan, hanem fordítottak, és pedig többnyire angolból. Különben is Á. A. mint jeles fordító ismeretes, s e beszélygyűjteményét átolvasva, csak az abban előforduló idegen nevekről tudja az olvasó, hogy fordítást olvas. Tiszta az és folyékony, nyelvezete szép magyar.

Valamint előbbi beszélygyűjteményét: „A kandallónál“ úgy ezt is besoroztuk azon könyvek közé, melyek a nép- és iskolai könyvtárak számára ajánlhatók.

Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Sullay István. **Szabadelvűség, Szabadság és Vallás,** vagy:

Mi az oka az állam és az egyház közötti viszálynak. Pályanyertes mű. Irta S. I. Második kiadás 329 lap, 8. r. Miskolcz. Ára 2 ft. vagy 8 intentió; finom velin-papíron pedig 3 ft. Megrendelhető szerzőnél Domaházán, u. p. Ajnácskő-Zabar, Gömörmegyében.

Épen egy éve, hogy szerző e pályanyertes munkája sajtó alul kikerült, már meg a múlt év utolsó hónapjaiban újra sajtó alá kellett adni s második kiadást rendezni. Jelen kiadás tehát csak egyszerű másolata az elsőnek. Hogy, egy ily komoly munka nálunk két kiadást érhetett: valóban örvendetes jelenség, és szerző művének legszebb birálata. Birálatát és méltatását lásd: Irodalmi Szemle 1879. 4 számában.

Irodalmi vegyesek.

— *Tárkányi Béla apát-kanonok*, a Szt.-István-Társulat alelnöke, e társulat márcz. 18-án tartott közgyűlésén 100 aranyat tűzött ki a következő pályaműre: „Adassék elő művelt nagy közönségünk számára — újabb kútői alapos vizsgálatok nyomán — a kereszténység első korszaka Magyarországon Szent István király koronázásától Szent László király haláláig.“ A pályaművek idegen kézzel tisztán írva, lapszámozva és fűzve, a szerző nevét rejtő jelmondatos levél kíséretében 1881-ik évi december 31-éig a Szt.-István-Társulat elnökségéhez lesznek intézendők.

A pályázat eredménye az 1882. évi közgyűlésen fog kihirdettetni. A szabályszerű bírálat után abszolút becünök ítelt munka a Szt.-István-Társulat tulajdonává lesz s tagilletményül fog kiadni.

— *Egyházirodalmunk* négy jelese lett legközelebb kitüntette: Roskoványi Ágoston nyitrai és Ipolyi Arnold besztercebányai püspök a valószínűs belső titkos tanácsosi méltóságot nyerték; Nogáll János nagyváradai kanonok pedig pergamoi püspökké nevezetvén, Grázban conseraltatott, ifjúkori barátja, a seckauer herceg-püspök által. Majer István címzetes püspök lett.

— XIII. *Leo pápa* ő szentsége elhatározta, hogy a vatincani könyvtár különböző catalogusait ki fogja adatni. A lapok nagy örömmel üdvözik e hirt.

— *Dr. Pados János* évek előtt kiadta volt költeményeit „*Myrtuslombok*“ czím alatt; de az akkori körülmények folytán sokat ki kellett hagynia a gyűjteményből. Most a „*Myrtuslombok*“ második tetemesen bővített kiadásban fognak megjelenni, junius hónapban, körülbelül 23 iven. Előfizetési díja 2 ft. 80 kr.; füzve 1 ft. 80 kr. A megrendelések szerzőhöz intézendők: Tördenicz (Zalamegye) u. p. Gulács.

— *A Tokody Ödön* által szerkesztett „*Egyetemes egyházi névtár*“ hívjuk fel olvasóink figyelmét, mely f. hónapban már meg fog jeleni. Bolti ára 5 ft leend.

— *Fraknói Vilmos* apát-kanonok a nagyváradai papnövelde növendékeinek 10 arany pályadíjat tűzött ki egy egyházmegye leírására s ugyanannyit egy tetszés szerint választandó tudományos vagy szépirodalmi dolgozatra.

— *Figyelmeztetés* T. cz. előfizetőimmal tudatom, hogy „*A legujabb kor története*“ czímű munka 2-dik és 3-dik füzeté e hó vége felé fog megjelenni s a t. előfizetőknek megküldetni. Felkérem egyuttal azokat, kik ama mű első füzetét megkapták, de abbéli szándékukat, hogy azt megtartják, még nem jelentették ki, sziveskedjenek az első füzetet nekem mielőbb visszaküldeni, vagy előfizetés esetében engem erről értesíteni. Felkérem egyuttal a fővárosi és vidéki t. cz. lapszerkesztőket ezen sorok szives közlésére. Szabó Ferencz, plébános.

— *A „Gyakorlati Hitelemzések*“ ügyében van szerencsém a több oldalról érkező tudakozásokra nyilvánosságra hozni, hogy a második kiadás, illetőleg utánnyomás, amint előre jelezve volt, még december hóban megjelent s a megrendelőknél ugyanakkor szét is küldetett. Az új megrendelések 1 ft 40 kr-ával még mindig elfogadtatnak, s kik ez összeget előlegesen beküldik, a művet kereszkötés alatt bérmentve kapják. — Többen megkerestek aziránt is, vajjon a mű intenciók végzése fejében kapható-e!? Sajnálattal kell kijelentem, hogy miután az intenciók szerzése ügyében tett lépéseim sikertelenek maradtak, bármint óhajtanám is e kedvezményben kezdő hitelemzőinket részesíteni, óhajukat teljesítenem lehetetlen. Baján, (Bácsmegye) 1880. február 25-én. *Keletéri.*

— *A Lengyel Miklós-féle* egyházirodalmi pályadíjakra beérkezett munkálatok megbíráltatván, az első pályadíj (200 ft) a „*Veritas liberabit vos*“ jellegű dolgozatnak íteltetett oda, mely a bírálók egyhangu ítélete szerint a benne mindvégig nyilvánuló tárgyavatottság, az azt előnyösen feltüntető és jellemző alapos tudomány, a megkívánt terjedelem folytán teljesen méltó e díjra, s a kinyomatásra. A mű szerzője Sullay István, domaházi lelkész. A második díjat (86 ft) az „*Ego fateor me ex eorum numero esse conari, qui proficiendo scribunt et scribendo proficiunt*“ jellegű munkálat nyerte, mely a kitűzött kérdést, a pápai infallibilitást, különösen dogmatikai oldalról világítja meg bőven és értelmesen. Szerzője Bartók István, jászberényi hitelemző.

— *Felhívás* ily czímű képes kiadású díszmunka megrendelésére: A katolikus egyház „*Hit- és Erkölcstana*“ írta: Dr. Rolfus Hermann reuthei plébános és Brüstle F. J. igazgató és hittanár Sz.-Gallenben. Német eredetiből fordította: A pécsi növendékpapság Szent-Pál-Társulata. Irodalmi iskolánk már néhány évvel ezelőtt belekapott a czímzett műnek fordításába, de kiadásától el kellett állania, mert a német eredetinek kiadó-tulajdonosai, a Benziger testvérek, óriási összeget kértek a fordítás jogáért és a metszetek átengedéseért. Minthogy azonban több oldalról és fensőbb köröktől is felszólítottunk a mű kiadásának megkísérlésére, elhatároztuk kiadását azon esetben, ha azt a nagyérdemű kath. közönség megérdemelt tömeges partolásban részesíti. A munka sokkal kitűnőbb és ismertebb a kath. világirodalomban, hogysem dicsegetre, vagy bővebb ismertetésre szorulna. Nagy becsé mellett bizonyít az, hogy eddig már több művelt nyelvre lefordították: hazánk pedig az eredeti német kiadásnak eddig jelentékeny piacát képezte. Azoknak tájékozásául, kik talán nem ismerik, pár szóval körvonalozzuk tartalmát. Kimerítően és alaposan tárgyalja a kath. egyház hit- és erkölcstani tételeit, megvitatta és megvilágította azokat a szentírásból és a szentatyák irataiból vett idézetekkel, valamint találó és jellemző hasonlatokkal és életbevágó példákkal, mely utóbbiak majd minden kor eseményeiből merítvők és a társadalom minden osztályát átölelik. Innen van, hogy a mű nemcsak tudományos, hanem kiválóan érdekes is és egyformán használható úgy kézi könyvül, mint családi olvasmá-

nyúl, azért különösen ajánlhatjuk azt a hitszónokoknak, hitelemzőknek, és a művelt katolikus családanyáknak. A körülbelül 66—68 nagy 8 rét alakú íven, finom papíron megjelenő tiszta nyomású művet 480, többnyire nagyobb fametszetű, két gyönyörű olajnyomatú és nyolez vastag színes papírra nyomott kép díszíti. Tekintve az óriási költségeket. — így csupán a fametszettek átengedéseért 6500 frankot kell fizetnünk — a műnek nagy terjedelmét és a valóban díszes kiállítást, a mű ára csekélynek mondható. Fűzve: 9 frt; vászonba kötve chagrinhörhállal, a táblán nagy aranynyomattal: 10 frt 75 kr.; ugyanígy aranymetszettel 11 frt 40 kr.; chagrinhörben: 14 frt 60 kr. Tíz megrendelt példány

után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. A megrendelés legezélszerűbben levelező lapon történhetik; s kérjük a n. é. közönséget, hogy a megrendeléseket legkésőbb f. é. május végére megtenni sziveskedjék, hogy tisztaba jöhessünk, vajjon kiadhatjuk-e a munkát, vagy nem? A kath. irodalom érdekében bizalommal kérjük a n. é. kath. közönség szíves pártolását, mert csakis nagymérvű pártolás mellett jelenhetnék meg a kath. vallás-irodalomnak e kitünő terméke. Kedvező eredmény esetében a mű megjelenésének idejét lapok útján fogjuk a n. é. közönséggel tudatni. Pécsen, 1880. márcz. 7-én tartott VII. nagygyűlésünkön. A pécsi növendékpapság *Szent-Pál-Társulatának ez évi tagjai.*

Könyvészet.

- **Bunyitay Vincze.* „Ismeretlen apátságok.“ (Történeti tanulmány.) Külön lenyomat az Uj Magyar Sion X. évfolyam, 11. és 12. füzeteiből. Negyedrétt 38 oldal. Nyomatott Esztergomban. Horák Egyed nyomdájában. A mű ára nines kitéve.
- Eberhard, Dr. Matth.* (Bischof v. Trier) Kanzel-Vortraege. Herausgegeben v. Dr. Aegid. Ditscheid. 2. vorm. Aufl. 1. Lief. (Trier) 60 kr.
- **Huszár Károly:* „Történetekkel felvilágosított egyházi beszédek“ minden vasár-, ünnep- s több alkalomra. Első évi folyam. II. kiadás (Az egyházi hatóság jóváhagyásával.) Ára? — E mű második évfolyamának II. kiadása sajtó alatt van. Munka alatt vagyon: A vasár- és ünnepnap szeptember lezkek magyarázata történetekkel felvilágosítva, egy terjedelmes kézikönyv templomi és iskolai hittanításokra, katekizmus iskolakezdők számára, egy hiterkölesi irányu regény.
- **Dr. Kanyurszky György.* A legyőzött király diadala. Nagybőjtői beszéd-sorozat, melyet 1879-ik évben a kalocsai érseki főszékesegyházban tartott dr. K. Gy. Kalocsa. 1880. 8. r. 174

- lap. Ára 80 kr. Jövő számunkban ismertetni fogjuk.
- Kölcsey Ferencz* Versei (Olcso könyvtár 95 sz.) (Budapest) 60 kr.
- Kont Ignác,* Aristophanes. (Olcso könyvtár 97 sz.) Budapest 30 kr.
- Roskoványi Aug.* Romanus Pontifex tamquam primas ecclesiae et princeps civilis e monumentis omnium seculorum demonstratus, addita amplissima literatura. Auctore Augustino de Roskovány. Episcopo Nitriensi.
- Sayous Ed.* A magyarok egyetemes története. Francziából fordít. Dr. Molnár Antal. I. kötet (Bpest) 2 ft 50.
- Szulik József.* A kath. anyaszentegyház szertartásai. Fischer Fer. nyomán. 30 kr.
- Szilágyi Sándor,* Történelmi rajzok, (Olcso Könyvtár 100 sz.) Budapest 60 kr.
- **Dr. Zwirger János.* A hit, mint isteni erény, fordította a veszprémi növendékpapság Pázmányköre. Budapest. 1880. 8. r. 383 lap. Jövő számunkban ismertetjük.
- Weudt, Bernh.* Symbolik der römischkathol. Kirche. I. Abth. (Gotha) 3 ft 60 kr.

TARTALOM:

Collectio Lacensis.
Szemle. Sarmassagh Géza. Lacordaire H. Domokos egyházi beszédei.

Agoston Antal. Családi körben.
Sullay István. Szabadelvűség, Szabadság és Vallás.

Irodalmi vegyesek.
Könyvészet.

A megrendelések teljesítésére ajánlja magát **Szolcsányi Gyula.** könyvkereskedő Egerben.

Nyomatott az érseki lye. könyvnyomdában, Egerben, 1880.